

II

(Komunikaty)

POROZUMIENIA MIĘDZYINSTYTUCJONALNE

KOMISJA EUROPEJSKA

EUROPEJSKI KOMITET EKONOMICZNO-SPOŁECZNY

**Protokół o współpracy między Komisją Europejską a Europejskim Komitetem
Ekonomiczno-Społecznym**

(2012/C 102/01)

PREAMBUŁA

Komisja i Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (zwany dalej „Komitetem”) uważają, iż w ich wspólnym interesie leży zintensyfikowanie stosunków poprzez wprowadzenie w życie niniejszego protokołu. Tryb wzmocnionej współpracy, który on przewiduje, zastępuje postanowienia protokołu z dnia 7 listopada 2005 r. wraz z uzupełnieniem z dnia 31 maja 2007 r.

Uzgodnienia te przyczyniają się do tworzenia warunków sprzyjających zwiększeniu uczestnictwa organizacji społeczeństwa obywatelskiego, zarówno na poziomie krajowym, jak i europejskim, w procesie kształtowania polityk i podejmowania decyzji w Unii Europejskiej, a także w rozwoju stałego uporządkowanego dialogu między tymi organizacjami a instytucjami Unii, zgodnie z postanowieniami art. 11 ust. 1 i 2 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE).

Komitet, z racji roli przypisanej mu w traktatach, ponosi szczególną odpowiedzialność za udział we wzmacnianiu demokratycznej legitymizacji i skuteczności instytucji i polityk Unii Europejskiej. W tym względzie Komitet, jako uprzywilejowany pośrednik pomiędzy organizacjami społeczeństwa obywatelskiego a instytucjami UE, zgodnie z art. 13, odgrywa kluczową rolę we wdrażaniu przez te instytucje postanowień art. 11 TUE.

Komisja współpracuje z Komitetem w realizowaniu jego trzech podstawowych zadań, określonych w deklaracji misji Komitetu, którymi są:

- doradzanie Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji oraz w ogólnym interesie Unii i jej obywateli,
- propagowanie wartości leżących u podstaw Unii Europejskiej i tworzenie Unii Europejskiej opartej w większym stopniu na uczestnictwie i integracji, bliższej obywatelom,
- wspomaganie zewnętrznego wymiaru działań Unii przez prowadzenie dialogu z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i popularyzowanie roli zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego i demokracji uczestniczącej.

Komisja popiera wzmocnienie funkcji konsultacyjnej Komitetu w procesie tworzenia polityki i prawodawstwa unijnego, zarówno na etapach poprzedzających decyzje, jak i następujących po ich podjęciu. Komitet może wnieść wkład w ocenę wdrażania prawodawstwa UE, zwłaszcza w odniesieniu do klauzul horyzontalnych, zgodnie z postanowieniami art. 8–12 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

Komisja i Komitet współpracują w rozwijaniu demokracji uczestniczącej na poziomie Unii w celu wzmocnienia jej legitymacji demokratycznej.

Komisja uważa tę współpracę za wyjątkowe narzędzie organizacji otwartego, przejrzystego i regularnego dialogu ze stowarzyszeniami przedstawicielskimi i społeczeństwem obywatelskim, do którego odnosi się art. 11 TUE.

Komisja popiera inicjatywy Komitetu mające na celu wspieranie i kształtowanie dialogu oraz konsultacji ze zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim w Europie, jak również zacieśnianie stosunków z siecią rad społeczno-gospodarczych i podobnych instytucji w państwach członkowskich, by umożliwić Komitetowi wypełnianie w pełni roli pośrednika w przekazywaniu oczekiwań i aspiracji zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego.

I. STOSUNKI INSTYTUCJONALNE I ADMINISTRACYJNE

1. Co roku w pierwszym półroczu Komitet ogłasza swoje główne priorytety polityczne odnośnie do programu prac Komisji na kolejny rok.

Przynajmniej raz w roku, podczas przygotowywania programu prac Komisji, organizowane jest spotkanie przewodniczącego Komisji i/lub wiceprzewodniczącego odpowiedzialnego za stosunki z Komitetem z przewodniczącym Komitetu w celu przeanalizowania kwestii interesujących obie strony.

Co roku Komitet organizuje debatę na temat przyszłości Unii Europejskiej. Przewodniczący Komisji lub wiceprzewodniczący odpowiedzialny za stosunki z Komitetem przedstawiają wówczas strategiczne priorytety Unii Europejskiej na następny rok.

2. Na początku kadencji Komisji jej przewodniczący przedstawia Zgromadzeniu Plenarnemu swoje cele strategiczne.

3. Komisja i Komitet współpracują na rzecz skutecznego przyczyniania się do lepszego stanowienia prawa.

4. Członkowie Komisji są zapraszani do udziału w pracach Komitetu, szczególnie w ramach sesji plenarnych, by dyskutować o strategicznych wytycznych w zakresie ich dziedzin kompetencji, jak również o wszelkich innych kwestiach uprzednio określonych na drodze wspólnego porozumienia. Członkowie Komisji mogą również zwracać się o umożliwienie im wystąpienia przed Zgromadzeniem Plenarnym.

Członkowie Komisji lub, w wyjątkowych okolicznościach, wyżsi rangą urzędnicy Komisji mogą zwracać się o umożliwienie im udziału w debatach Prezydium Komitetu na temat inicjatyw Komisji.

Corocznie organizuje się spotkania między przewodniczącymi sekcji specjalistycznych a członkami Komisji odpowiedzialnymi za tę samą dziedzinę, w celu zanalizowania ich priorytetów i programów pracy.

5. Przedstawiciele Komisji są włączani w prace Komitetu w dziedzinach, za które są odpowiedzialni, i w miarę możliwości uczestniczą w posiedzeniach, na które są zapraszani. Przedstawiają oni wnioski Komisji oraz wszelkie inne dokumenty, które mają być omawiane, i informują o postępie w ich rozpatrywaniu.

Ściśle współpracują z osobami pełniącymi analogiczne funkcje w Komitecie w sprawach wchodzących w zakres ich kompetencji.

6. W szczególności koordynatorzy albo odpowiednie osoby wyznaczone przez każdą służbę Komisji oraz sekretariaty sekcji Komitetu regularnie wymieniają informacje, zwłaszcza na temat planowania prac przez dyrekcje generalne i realizowania priorytetów pracy sekcji.

Koordynatorzy spotykają się przynajmniej raz w roku z sekretariatem Komitetu w celu wymiany informacji o interesujących obie strony działaniach i najważniejszych inicjatywach podjętych lub zaplanowanych przez Komisję lub Komitet.

II. FUNKCJA DORADCZA EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO

7. Na podstawie rocznego programu pracy Komisji oraz analizy priorytetów Komisji i Komitetu sekretarz generalny Komisji przekazuje Komitetowi listę wniosków, dla których przewidziano konsultację fakultatywną. W liście tej uwzględnia się również dokumenty o charakterze nieustawodawczym, w sprawie których Komisja zamierza zasięgnąć opinii Komitetu.

Podczas fazy planowania Komisja potwierdza wnioski o konsultację fakultatywną, w uzupełnieniu do programu prac bieżących i przed posiedzeniami Prezydium Komitetu.

Komitet czyni starania, by uwzględnić w organizacji swych własnych prac priorytety i terminy Komisji. W tym celu Komisja udziela Komitetowi dokładnych informacji dotyczących harmonogramu przedstawiania swoich wniosków.

8. Zarówno Komisja, jak i Komitet powinny dokonywać większej selekcji, z należyтым uwzględnieniem traktatów.

W związku z powyższym Komisja podejmuje decyzje, zwłaszcza w sprawie konsultacji fakultatywnej, według następujących kryteriów:

- przedmiot opinii leży w ogólnym interesie i należy do dziedziny, w której opinia Komitetu mogłaby stanowić ważny przyczynek do procesu kształtowania polityk i decyzji Unii,
- celem jest zainicjowanie dyskusji w sprawie celowości podjęcia przez Unię działania w danej dziedzinie lub w odniesieniu do danego zagadnienia.

Komitet kontynuuje starania mające na celu racjonalizację prac, by skupić się na tych opiniach, które mogą najskuteczniej przyczynić się do procesu kształtowania polityk i decyzji Unii.

9. W ramach procesu kształtowania polityk Unii i planowania jej prac, Komisja może wnioskować do Komitetu o sporządzenie opinii rozpoznawczej w dziedzinach szczególnie ważnych dla zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego, jeśli uważa, że Komitet posiada w tych dziedzinach kompetencje i specjalistyczną wiedzę. Takie wnioski są przekazywane Komitetowi przez wiceprzewodniczącego Komisji odpowiedzialnego za stosunki z Komitetem. Wnioski te opatrzone są dokładnymi wskazówkami dotyczącymi przedmiotu opinii i terminu opracowania dokumentu, jeśli taki został wyznaczony.

Komisja i Komitet starają się, by wnioski w sprawie opinii rozpoznawczych wpisywały się w ramy podejścia zintegrowanego gwarantującego jak najlepsze uwzględnienie punktu widzenia wszystkich zainteresowanych podmiotów społeczeństwa obywatelskiego.

Komisja zapewni odpowiedni monitoring, co pozwoli oszacować wkład tych opinii w proces kształtowania polityk i decyzji Unii.

10. Komisja przekazuje Komitetowi – w tym samym czasie, co Parlamentowi Europejskiemu i Radzie – wszystkie dokumenty i informacje konieczne do wypełnienia jego funkcji doradczej.

11. Komitet, mając na uwadze lepszą czytelność swoich opinii, w szczególności stara się, aby:

- lepiej uwidocznic szczegółowe zmiany, jakie pragnie wnieść do wniosków Komisji o charakterze ustawodawczym,
- przygotowywać syntezę głównych zaleceń i propozycji, które formułuje.

12. Komisja i Komitet uznają przydatność podejmowania działań następczych w związku z opinią. W tym celu Komisja systematycznie podaje powody uwzględnienia lub nie propozycji zmian i sugestii w kwestiach zasadniczych zawartych w opiniach Komitetu.

W odniesieniu do opinii rozpoznawczych Komisja stara się zapewnić monitoring o charakterze politycznym, zawierający – o ile jest to możliwe – informacje przygotowane przez właściwego członka Komisji na sesję plenarną następującą po sesji, na której przyjęto odnośną opinię.

Propozycje zmian w odniesieniu do dokumentów o charakterze ustawodawczym, o ile zostały przyjęte przez Komisję, są przez nią włączane, na ile jest to możliwe, do wniosków zmodyfikowanych.

Jeśli Komisja wprowadza znaczne zmiany we wniosku po przesłaniu początkowego wniosku do Komitetu, a traktaty przewidują konsultację obligatoryjną, to Komisja dba o to, by ponownie skonsultowano się z Komitetem.

III. EUROPEJSKI KOMITET EKONOMICZNO-SPOŁECZNY I ZORGANIZOWANE SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE

13. Komitet ponosi szczególną odpowiedzialność za urzeczywistnienie demokracji uczestniczącej, a Traktat o Unii Europejskiej uzupełnia zakres zadań Komitetu jako uprzywilejowanego pośrednika w dialogu między zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim a instytucjami Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 11 TUE Komisja i Komitet współpracują na rzecz zwiększenia uczestnictwa organizacji społeczeństwa obywatelskiego i poprawy dialogu z tymi organizacjami, zarówno na poziomie krajowym, jak i europejskim, a także na rzecz umożliwienia większego zaangażowania tych organizacji w proces kształtowania polityk i przygotowania prawodawstwa Unii.

Komisja i Komitet wspólnie propagują zorganizowany dialog europejskich organizacji i sieci społeczeństwa obywatelskiego oraz ich dialog z instytucjami europejskimi, zwłaszcza za pomocą Grupy Łącznikowej utworzonej przez Komitet.

W odniesieniu do polityki konsultacyjnej Komisja posługuje się wsparciem Komitetu tam, gdzie to właściwe, zwłaszcza w celu zacieśniania stosunków ze zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim, zarówno w obrębie Unii, jak i poza jej granicami. W tym względzie Komitet wspiera Komisję poprzez organizowanie wspólnych wysłuchań, seminariów i konferencji z udziałem podmiotów obopólnie zainteresowanych konkretnymi aspektami polityki, w odniesieniu do których posiada odpowiednie kompetencje i wiedzę specjalistyczną.

14. Komisja przyjmuje do wiadomości, że Komitet pragnie wspierać egzekwowanie prawa do inicjatywy obywatelskiej.

Art. 11 rozporządzenia (UE) nr 211/2011 stanowi, że podczas trzymiesięcznego okresu, w którym Komisja prowadzi refleksje nad udaną inicjatywą obywatelską, organizatorom inicjatywy umożliwia się jej przedstawienie na wysłuchaniu publicznym, organizowanym wspólnie z Parlamentem Europejskim, „w stosownych przypadkach z udziałem innych instytucji i organów Unii, które zgłoszą chęć udziału”. Z tego tytułu Komisja ma zamiar zaproponować Parlamentowi Europejskiemu, by wówczas, kiedy to stosowne, zapraszać Komitet na takie wysłuchania publiczne.

Komisja przyjmuje do wiadomości, że Komitet może w każdej chwili wyrazić wolę sporządzenia opinii w sprawach, w odniesieniu do których uważa, że posiada odpowiednie kompetencje i wiedzę specjalistyczną i że mógłby wnieść wartość dodaną.

15. Komitet, w ramach wywiązywania się z roli doradczej, organizuje – w formie wysłuchań, seminariów lub konferencji – uporządkowane konsultacje ze zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim, które mają na celu zgromadzenie jak najbardziej różnorodnych poglądów zainteresowanych organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

Komisja pragnie współpracować przy organizowaniu i przeprowadzaniu takich konsultacji w sposób najbardziej odpowiedni, również poprzez pomoc logistyczną i/lub finansową.

16. Komisja i Komitet będą w dalszym ciągu pogłębiać synergii między swymi działaniami i inicjatywami w dziedzinach, które w największym stopniu dotyczą zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego, a w szczególności w zakresie strategii „Europa 2020”, w tym w obszarze zrównoważonego rozwoju i zmiany klimatu, pogłębiania rynku wewnętrznego, zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego, imigracji oraz dostaw energii.

Co roku Komitet przedstawia sprawozdanie, w którym w ścisłej współpracy z siecią krajowych rad społeczno-gospodarczych i podobnych instytucji ocenia zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego w opracowanie krajowych programów reform. Sprawozdanie to jest omawiane na sesji plenarnej przed wiosennym szczytem Rady Europejskiej.

Komitet zaprasza odpowiedniego członka Komisji do udziału w debacie i przedstawienia rocznej analizy wzrostu gospodarczego.

17. Komisja i Komitet starają się umacniać w obywatelach poczucie odpowiedzialności za polityki Unii. W tym celu Komisja z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komitetu, by kontynuować działania na rzecz zaangażowania sieci krajowych rad społeczno-gospodarczych i podobnych instytucji.

18. Komitet wnosi wkład w proces oceny wdrażania prawodawstwa Unii, zwłaszcza w odniesieniu do klauzul horyzontalnych, zgodnie z postanowieniami art. 8–12 TFUE.

19. Komitet dąży do wspomagania zewnętrznego wymiaru działań Unii poprzez prowadzenie dialogu z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego w krajach i regionach, z którymi Unia utrzymuje sformalizowane kontakty. Z tego względu Komisja wspiera inicjatywy mające na celu pogłębienie roli zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego poza granicami Unii oraz promowanie kultury dialogu i konsultacji, a także struktur związanych z tym procesem.

Komitet i Komisja działają wspólnie, by zachęcać do tworzenia wspólnych mechanizmów mających na celu monitorowanie przez społeczeństwo obywatelskie wdrażania umów handlowych oraz by dbać o zarządzanie tymi mechanizmami.

IV. PARTNERSKI PROCES KOMUNIKOWANIA NA TEMAT EUROPY

20. Informowanie obywateli i organizacji społeczeństwa obywatelskiego o Unii Europejskiej i komunikowanie się z nimi na ten temat jest wspólnym obowiązkiem wszystkich instytucji i organów europejskich. Realizowanie przez Unię Europejską skutecznej polityki informowania i komunikacji należy uznać przede wszystkim za misję służby publicznej. Jej celem powinno być umożliwienie obywatelom i organizacjom społeczeństwa obywatelskiego pełnego uczestnictwa w debacie europejskiej i w demokratycznym procesie kształtowania polityk i decyzji Unii.

21. Komisja i Komitet podzielają pogląd, że w ogólnym interesie Unii Europejskiej i jej obywateli leży zacieśnienie stosunków w dziedzinie informacji i komunikacji oraz bliska współpraca pod tym względem.

22. Komisja i Komitet zgadzają się co do tego, że komunikowanie musi stać się nieodłącznym elementem procesu podejmowania decyzji. Komisja przyznaje, że Komitet, z racji swojego składu i roli przypisanej mu w traktatach, odgrywa kluczową rolę w tworzeniu rzeczywistego europejskiego obszaru publicznego dialogu i dyskusji na tematy, które najbardziej zajmują obywateli i które określają przyszłość integracji europejskiej.

23. Komisja i Komitet będą współdziałać przy obsłudze medialnej organizowanych wspólnie imprez; w tym celu będą wykorzystywać dostępne platformy i narzędzia komunikacji. W skierowanych do opinii publicznej działaniach informacyjnych i komunikacyjnych Komisja i Komitet podkreślają swoje odpowiednie role.

24. Komisja i Komitet zaktualizują swoje wykazy oficjalnych osób będących punktami kontaktowymi na poziomie centralnym i w państwach członkowskich oraz wymienią się tymi wykazami, z zachowaniem zasad związanych z ochroną danych.

Przedstawicielstwa Komisji w państwach członkowskich oraz punkt kontaktowy Komitetu dla każdego z państw członkowskich będą informować się wzajemnie o swoich planach dotyczących komunikacji oraz dokładać wspólnych starań, by uczestniczyć, gdy to właściwe, w organizowanych przez siebie wydarzeniach. Przedstawicielstwa Komisji w państwach członkowskich będą, za porozumieniem stron, udostępniać swoje pomieszczenia w związku z inicjatywami Komitetu wówczas, gdy jest to odpowiednie i możliwe pod względem logistycznym. W określonych przypadkach może także zajść potrzeba skonsultowania się z biurami informacyjnymi Parlamentu Europejskiego.

25. Komitet, wraz ze swoimi członkami, organizacjami partnerskimi oraz krajowymi radami społeczno-gospodarczymi i podobnymi instytucjami tworzy istotną sieć komunikacyjno-informacyjną. Komisja uczestniczy, jeśli tylko to możliwe, w posiedzeniach organizowanych przez Komitet z udziałem jego członków, macierzystych organizacji tych członków oraz krajowych rad społeczno-gospodarczych i podobnych instytucji.

Sporządzono w Brukseli dnia 22 lutego 2012 r.

W imieniu Komisji Europejskiej

José Manuel BARROSO
Przewodniczący

*W imieniu Europejskiego Komitetu
Ekonomiczno-Społecznego*

Staffan NILSSON
Przewodniczący